

Çocukluk Çağı Travmaları ile Acının Dönüştürücü Gücü Arasındaki İlişki

The Relationship Between Childhood Trauma and the Transformative Power of Suffering

Gizem KAPTANOĞLU¹ , Yücel ÖKSÜZ²

Geliş Tarihi (Received): 15.10.2024

Kabul Tarihi (Accepted): 05.05.2025

Yayın Tarihi (Published): 15.06.2025

Öz: Bu araştırmanın temel amacı, çocukluk çağı travmaları ile acının dönüştürücü gücü arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Betimsel araştırma türlerinden ilişkisel tarama modelinde olan bu araştırma, 229'u kadın 174'ü erkek olmak üzere 403 üniversite öğrencisinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri; Kişisel Bilgi Formu, Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği (CTQ-33) ve Acının Dönüştürücü Gücü Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Verilerinin analizi için Bağımsız Gruplar t Testi, Tek Yönlü ANOVA ve Pearson Momentler Çarpım Korelasyonundan yararlanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre çocukluk çağı travmaları ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark görülmezken sosyoekonomik düzey, psikolojik destek ve psikiyatrik tanı değişkenleri ile arasında anlamlı farklılık görülmektedir. Acının dönüştürücü gücü ile cinsiyet, sosyoekonomik düzey, psikolojik destek ve psikiyatrik tanı değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığına ulaşılmıştır. Yaş ile çocukluk çağı travmaları arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunurken acının dönüştürücü gücüyle yaş arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların, çocukluk çağı travmalarını inkâr etme puanları ile acının dönüştürücü gücü arasında anlamlı bir ilişki olmadığına ulaşılmıştır. Çocukluk çağı travmaları ile acının dönüştürücü gücü arasında negatif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bulguları ilgili alan yazın kapsamında tartışılmış, ruh sağlığı uzmanlarının çocukluk çağında travmatize olan bireylerle gerçekleştireceği danışmanlık sürecinde acının dönüştürücü gücünün önemi üzerinde durulmuş ve çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Travma, Çocukluk Çağı Travmaları, Acının Dönüştürücü Gücü

&

Abstract: The study aims to examine the relationship between childhood trauma and the transformative power of suffering. This research, designed as a correlational survey model within descriptive research methods, was conducted with 403 university students, including 229 females and 174 males. Data were collected using a Personal Information Form, the Childhood Trauma Questionnaire (CTQ-33), and the Transformative power of suffering Scale. Independent Samples T-Test, One-Way ANOVA, and Pearson's Product-Moment Correlation were employed for data analysis. The findings revealed no significant difference between childhood trauma and gender; however, significant differences were found with socioeconomic status, psychological support, and psychiatric diagnosis. No significant differences were identified between the transformative power of suffering and variables such as gender, socioeconomic status, psychological support, or psychiatric diagnosis. A negative significant relationship was found between age and childhood trauma, while no significant relationship was found between age and the transformative power of suffering. Additionally, there was no significant relationship between participants' denial of childhood trauma scores and the transformative power of suffering. A negative, statistically significant relationship was found between childhood trauma and the transformative power of suffering. The findings were discussed within the relevant literature, highlighting the importance of the transformative power of suffering in the counseling process with individuals who experienced childhood trauma, and several recommendations were made for mental health professionals.

Keywords: Trauma, Childhood Traumas, Transformative Power of Suffering

Atıf/Cite as: Kaptanoğlu, G. & Öksüz, Y. (2025). Çocukluk çağı travmaları ile acının dönüştürücü gücü arasındaki ilişki. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2), 992-1018, <https://dx.doi.org/ 10.17240/aibuefd.2025..-1567750>.

İntihal-Plagiarism/Etik-Ethic: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aibuefd>

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University– Bolu

¹ Sorumlu Yazar: Psikolojik Danışman Gizem Kaptanoğlu, Milli Eğitim Bakanlığı, Psikolojik Danışma ve Rehberlik, pdgizemkaptanoglu@gmail.com, 0009-0001-7310-9221 .

² Prof. Dr. Yücel Öksüz, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Psikolojik Danışma ve Rehberlik, yoksuz@omu.edu.tr , 0000-0002-9310-7506.

1. GİRİŞ

Bireyin, baş etme mekanizmalarını zorlayan; psikolojik, bilişsel veya davranışsal işlevselliğini olumsuz etkileyen zorlu yaşam olaylarına ani ve beklenmedik bir şekilde maruz kalması, travma olarak tanımlanır. Bu tür olaylar, kişide dehşet, korku, çaresizlik ya da duygusal hissizleşme gibi tepkilere yol açarak bireyin psikolojik uyumunu bozabilir (Amerikan Psikiyatri Birliği [APA], 2013; Bilgiç, 2011). Birey, travmatik bir olaya yaşamın herhangi bir döneminde maruz kalabilir (Karal ve Atak, 2022). Bu dönemlerden biri de çocukluk çağıdır. Çocukluk çağı travmaları; 18 yaşından küçük bireylerin yaşamını, ruhsal veya bedensel bütünlüğünü tehdit eden (Erten vd., 2015) ve sosyal, duygusal, bilişsel, fiziksel ve davranışsal alanlarda gelişimini etkileyen yaşantılardır (Carr vd., 2013). Bu yaşantılar; duygusal, fiziksel ve cinsel istismara maruz kalma, duygusal veya fiziksel olarak ihmal edilme, ebeveynin kaybı, ebeveynlerden ayrı kalma, ebeveynlerin boşanması, aile içi şiddet ve çocuğun şiddete tanık olması, savaş, göç, kazalar, ciddi hastalıklar ve doğal afetlerdir (Bülbül vd., 2013; Herman, 2015; Oflaz, 2015). Çocukluk çağı gerek korunma ihtiyacının olması gerekse risklere karşı savunmasız olunması nedeniyle travmatik yaşantılar için riskli bir dönemdir (Abukan, 2020; Demirci, 2016). Çocukların baş etme becerileri ve savunma mekanizmaları henüz tam olarak gelişmediği için bu dönemde travmatik deneyimle ruhsal olarak başa çıkamayabilirler (Çelik ve Set, 2023; Oflaz, 2015). Bu bağlamda çocukluk döneminde maruz kalınan travmatik deneyimlerin, yetişkinlik döneminde maruz kalınanlara göre birey üzerinde daha fazla etki bıraktığı ve travma sonrası stres bozukluğunun ortaya çıkmasında çok güçlü bir yordayıcı olduğu ifade edilmektedir (Alpay vd., 2017; Çelik ve Set, 2023). Dolayısıyla çocuklukta sağlıklı bir şekilde baş edilemeyen travmaların etkileri, yetişkinlik döneminde kendini gösterir (Oflaz, 2015). Terr (2013), çocukluk çağına travmaya maruz kalmış olmanın hem çocukluk döneminde hem de yetişkinlik döneminde ciddi psikolojik bozuklukların ortaya çıkmasında önemli bir neden olduğunu ifade etmektedir. Bu bağlamda yapılan araştırmalar çocukluk çağı travmalarının, psikolojik bozuklukların ortaya çıkmasında önemli bir risk faktörü olduğunu vurgulamaktadır (Demirci, 2016; Nemeroff, 2004; Savi Çakar, 2019). Alan yazındaki çeşitli araştırmalara göre; çocukluk çağı travmaları ile depresyon (Bernet ve Stein, 1999; Bülbül vd., 2013; Fung vd., 2022; Gladstone vd., 2004; Mandelli vd., 2015; Şenkal ve Işıklı, 2015; Wingo vd., 2009), anksiyete (Evren ve Ögel, 2003; Hovens vd., 2010; Örsel vd., 2011; Van Assche vd., 2020), travma sonrası stres bozukluğu (Alpay vd., 2017; Park vd., 1996; Yehuda vd., 2001), madde kullanımı (Khoury vd., 2010; Seyfeli ve Şener, 2022; Triffleman vd., 1995;), kendine zarar verme ve intihar (Rogerson vd., 2023; Roy vd., 2010; Van Der Kolk vd., 1991; Yargıç vd., 2012), obsesif kompulsif bozukluk (Boger vd., 2020; Demirci, 2016; Loncher vd., 2002), şizofreni (Read vd., 2005; Taşkınatan ve Erol, 2018); kişilik bozuklukları (Bierer vd., 2014; Çakır ve Bilgi, 2022; Golier vd., 2003; Şar, vd., 2006; Şener vd., 2020), bipolar bozukluk (Erten vd., 2015;), disosiyatif bozukluklar (Şener vd., 2020; Zoroğlu vd., 2000), cinsel işlev bozuklukları (Bakım vd., 2011) arasında pozitif ilişkiler bulunmuştur. Çocukluk çağı travmalarının psikolojik bozukluklara yol açtığına dair çok güçlü kanıtlar olsa da travmatik deneyimler, bireyin yaşamını her zaman olumsuz yönde etkilemeyebilir. Tedeschi, Park ve Calhoun (1998)'a göre travmatik yaşantıdan sonra olumsuz değişimler meydana gelebileceği gibi olumlu değişimler de ortaya çıkabilir. İlgili alan yazın incelendiğinde travmatik deneyimlerin, pozitif değişimlere yol açtığını destekleyen araştırmalar da bulunmaktadır (Aldwin vd., 1994; Dekel vd., 2012; Fraizer vd., 2001; Kardaş ve Tanhan, 2018; Mohr ve Rosen, 2017; Park vd., 1996; Tedeschi ve Calhoun, 1996)

Tedeschi ve Calhoun (2004), travmatik yaşantı sonrasında kişinin yaşamında meydana gelen olumlu değişim ve gelişimleri "travma sonrası büyüme (TSB)" kavramı ile açıklamaktadır. Bu kavrama göre travmatik yaşantıdan sonra benlik algısı, diğerleriyle ilişkiler, yeni olanaklar, manevi değişim ve yaşama değer verme olarak beş alanda gelişim gözlemlenebilir (Tedeschi ve Calhoun, 1996; Uğur ve Sarı, 2022). Travma sonrası büyüme ve acının dönüştürücü gücü kavramları, travmatik yaşantının ardından kişinin gelişim ve dönüşüm sürecini ifade etmesiyle ortak bir kökten gelir ve ilişkili kavramlardır (Bolat vd., 2022;

Uğur, 2021). İki kavram arasındaki fark ise şu şekilde açıklanabilir; “Travma sonrası büyüme, daha çok yaşantısal olarak bir büyümeyi ifade ederken, acının dönüştürücü gücü daha çok bilişsel düzeyde bir dönüşümü ifade etmektedir.” (Uğur ve Sarı, 2022, s. 229). Başka bir ifade ile travma sonrası büyüme, travmatik olaydan sonra bireyin yaşamında meydana gelen olumlu değişimleri ifade ederken acının dönüştürücü gücü, travmatik olaylardan sonra olumlu değişimlerin yaşanabileceğine dair inançları ifade etmektedir. Joshanloo (2014) ise acının dönüştürücü gücünü, “zorlayıcı ve travmatik yaşantıların ardından olumlu yönde psikolojik değişim ve dönüşümlerin yaşanacağına dair inançlar” olarak tanımlamaktadır. Nietzsche’nin “Beni öldürmeyen şey, beni güçlendirir.” sözü, acının dönüştürücü gücünün temel felsefesini yansıtmaktadır (Dinçer vd., 2015; İzgüden ve Erdem, 2017; Sarılioğlu vd., 2021). Zorlu ve travmatik deneyimler ilk başta bireyin acı duymasına neden olabilir ve kişi bunları anlamsız olarak algılayabilir (Kandemir, 2020; Tedeschi ve Calhoun, 2004) ancak bu acıların anlamlandırılmasıyla birlikte bireyin gelişimini sağladığı düşünülmektedir (Joshanloo, 2014). Joshanloo’ya (2014) göre bireyin, acının beraberinde getirdiği zorluklara katlanması, gerçek mutluluğa ulaşabilmesi, olgunlaşması ve kendini aşması için bir araçtır. Sungur’da (2013) benzer şekilde, yaşamda karşılaşılan acıların amacının insanı yok etmek olmadığını aksine insanı var etmek ve güçlendirmek olduğunu ifade etmektedir (Akt., Kandemir, 2020). Acı çekmenin, olumlu değişime yol açacağına dair görüşlerin temeli, binlerce yıl öncesine dayanır. Geçmişten günümüze edebiyat, felsefe ve tiyatro gibi çeşitli dallarda acıyı anlama ve keşfetme üzerine çalışıldığı gibi Hinduizm, Budizm, Hristiyanlık ve İslam’da acı çekmenin geliştirici gücüne dair öğretiler bulunmaktadır (Tedeschi ve Calhoun, 1995; Tedeschi ve Calhoun, 2004). Örneğin, İslam dininde bireyin yaşadığı acı ve zorlukların bir amacı vardır; kişi bunlar aracılığı ile sınanıldığına inanır (Dinçer vd., 2015; Kandemir, 2020). Aynı zamanda bireyin acıdan ve zorluklardan sürekli yakınması yerine bu acıları, olgunlaşma için bir araç olarak kabul etmesi esastır (Kandemir, 2020). Hristiyanlık inancında da bireyin acı çekmesi ve buna katlanmasının yeniden doğuş için bir araç olduğuna inanılır (Mercurio, 2011, akt., Bolat vd., 2020).

Çocukluk çağında travmaya maruz kalan bireyin kendine, diğerlerine ve dünyaya ilişkin inançları ve beklentileri sarsılmıştır. Bu bireylerde genellikle suçluluk, yetersizlik ve değersizlik hissetme gibi durumlar sıklıkla görülmektedir (Şener ve Sağlam, 2020). Aynı zamanda dünyanın güvenilir ve adaletli olmadığı, yaşamın bir amacı ve anlamı olmadığını dair inançlar belirir (Connor vd., 2003). Çocukluk çağında travmatik deneyimi olan bireylerin, acının dönüştürücü gücü düzeylerinin yüksek olmasının daha işlevsel bir yaşam sürmeleri ve psikolojik bozukluk yaşama riskine karşı güçlü olabilmeleri için önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca bu bireyler, yaşamının alt üst olduğunu ve bir daha hiçbir şeyin eskisi gibi olamayacağını düşüncesiyle geleceğe ilişkin umutsuzluğa kapılabilir ve bu konuda yapılan pek çok çalışma, travmanın umutsuzluğa yol açtığı sonucuna ulaşmıştır (Kardaş ve Tanhan, 2018). Bu nedenle çocuklukta travmatize olmuş bireylerde acının dönüştürücü gücü düzeyinin yüksek olması, bireyin geleceğe daha umutlu bakabilmesine katkı sağlayacağı gibi bireyin inançları doğrultusunda harekete geçmesini ve dolayısıyla travma sonrası büyüme ile gelişim göstermesine de katkı sağlayacaktır. Sonuç olarak acının dönüştürücü gücü, çocukluk çağında travmaya maruz kalan bireylerin psikolojik bozukluklardan korunması, ruh sağlığının iyileştirilmesi, işlevselliği ve gelişimi açısından önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Psikoloji biliminde henüz yeni dahil olmaya başlayan bir kavram olması nedeniyle (Uğur, 2021) dünyada ve ülkemizde acının dönüştürücü gücüne ilişkin yapılan çalışmalar sınırlıdır (Dinçer ve Aydoğan, 2019). Uluslararası ve ulusal alan yazın incelendiğinde acının dönüştürücü gücünün daha çok mutluluk (Joshanloo, 2015), yaşam doyumu (Dinçer vd., 2015; İzgüden ve Erdem, 2017; Sarı, 2018), yaşamın anlamı (Taş, 2022), iyi oluş (Joshanloo, 2014), psikolojik sağlamlık (Dinçer vd., 2015), öz-aşkınlık (Karabacak Çelik ve Aşantıoğlu, 2022) travma sonrası büyüme (Bolat vd., 2020; Triplett vd., 2012; Uğur, 2020) gibi pozitif psikoloji kavramlarıyla birlikte çalışıldığı görülmektedir. Alan yazında çocukluk çağı travmaları ile acının dönüştürücü gücü arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Ayrıca çocukluk çağı travmalarına dair yapılan çalışmalar, nicelik olarak fazla olsa da bu çalışmaların çoğunda ÇÇT ile psikolojik bozukluklar arasındaki ilişkinin incelendiği görülmektedir. Bu

nedenle bu çalışmanın, alan yazındaki bu boşluğu giderme konusunda katkı sağlayacağı ve çocukluk çağı travmalarını farklı bir bakış açısı ile ortaya koyacağı düşünülmektedir.

1.1. Araştırmanın amacı

Bu araştırmanın temel amacı, üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları ile acının dönüştürücü gücü arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmanın amacı doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır;

- 1- Çocukluk çağı travmaları ve acının dönüştürücü gücü ile yaş arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- 2- Çocukluk çağı travmaları cinsiyet, algılanan sosyoekonomik düzey, psikolojik destek, psikiyatrik tanı değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- 3- Acının dönüştürücü gücü cinsiyet, algılanan sosyoekonomik düzey, psikolojik destek, psikiyatrik tanı değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- 4- Acının dönüştürücü gücü ile çocukluk çağı travmasını inkâr etme durumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- 5- Çocukluk çağı travmaları ile acının dönüştürücü gücü arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın modeli

Bu araştırma, çocukluk çağı travmaları ile acının dönüştürücü gücü arasındaki ilişkiyi açıklamayı amaçlayan ilişkisel tarama modelindedir. İlişkisel tarama modeli, en az iki değişken arasında birlikte değişimin varlığını ve değişim varsa bu değişimin düzeyini belirlemeyi sağlayan araştırma modeli olarak tanımlanır (Karasar, 2017).

2.2. Araştırmanın evreni ve örneklemi

Araştırmanın evrenini, Türkiye’de öğrenimine devam eden üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise “üniversite öğrencisi olmak” durumu dikkate alınarak uygun örnekleme yöntemiyle ulaşılan 403 gönüllü üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Uygun örnekleme, bazı pratik bilgileri karşılayan bireylerin örnekleme dahil edilmesidir. Bu örneklem türünün seçilmesinin nedeni kolay ulaşılabilir, düşük maliyetli ve hızlı olmasıdır (Toraman ve Özdemir, 2023). Katılımcıların demografik bilgilerine Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1.

Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişken		N (403)	Yüzde (%)	Ss	$\bar{X}$
Cinsiyet	Kadın	229	56,8	,496	
	Erkek	174	43,2		
Yaş				3,265	23,55
Sosyoekonomik Düzey	Düşük	52	12,9	,429	
	Orta	327	81,1		
	Yüksek	24	6,0		
Psikolojik Destek	Evet	143	35,5	,479	
	Hayır	260	65,5		
Psikiyatrik Tanı	Evet	41	10,2	,303	
	Hayır	362	89,8		

Tablo 1’de görüldüğü üzere katılımcıların %56,8’i kadınlar, %43,2’si erkeklerden oluşmaktadır. Katılımcıların yaş ortalamaları ise 23,55 olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların sosyoekonomik düzeylerini algılama durumuna bakıldığında %12,9’unun düşük, %81,1’inin orta ve %6,0’inin yüksek sosyoekonomik düzeyde olduğu görülmektedir. Katılımcıların %35,5’inin daha önce psikolojik destek aldığı, %65,5’inin ise herhangi bir psikolojik destek almadığı; %10,2’sinin daha önce psikiyatrik tanı aldığı, %89,8’inin ise herhangi bir psikiyatrik tanı almadığı görülmektedir.

2.3. Veri toplama araçları ve süreci

Araştırmanın verileri toplanmadan önce, kullanılacak ölçeklerin Türkçe uyarlama çalışmalarını yapan araştırmacılardan ve etik kuruldan onay alınmıştır. Araştırmada kullanılan ölçme araçları “Google Forms” aracılığıyla birleştirilmiş ve veriler çevrimiçi ortamda toplanmıştır. Katılımcıların gönüllü katılımını sağlamak ve araştırma hakkında bilgilendirmek için ölçme araçlarına geçmeden, bilgilendirilmiş onama yer verilmiştir. Bilgilendirilmiş onam kapsamında araştırmanın amacı, kimler tarafından yapıldığı, kendilerinden beklenenler, yaklaşık yanıtlanma süresi, gizlilik ve katılımın gönüllülük esasına dayalı olduğu vurgulanmıştır. Araştırmanın verileri, 2024 yılının Nisan-Mayıs aylarında yalnızca gönüllü olan ve bilgilendirilmiş onam formunu onaylayan kişilerden toplanmıştır. Araştırma için 403 kişiden veri toplanmış ve katılımcıların tümü araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırmada “Kişisel Bilgi Formu”, “Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği” ve “Acının Dönüştürücü Gücü Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarına dair bilgiler aşağıda verilmiştir.

2.3.1. Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu, çocukluk çağı travmaları ve acının dönüştürücü gücü ile demografik özellikler arasında bir ilişkinin olup olmadığının belirlenmesi amacıyla kullanılmıştır. Bu form ile katılımcıların yaşı, cinsiyeti, algılanan sosyoekonomik düzeyi, daha önce psikolojik destek alıp almadığı, psikiyatrik tanının varlığına dair bilgi alınmıştır.

2.3.2. Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği (CTQ-33): Bernstein vd. (1994) tarafından yetişkin bireylerin çocukluk çağı travmalarını ölçmek amacıyla 53 madde olarak geliştirilen ölçek sonrasında yapılan çalışmalarla 28 maddeden oluşan kısa form olacak şekilde düzenlenmiştir. Ölçeğin kısa formunun Türkçeye uyarlama çalışması Şar vd. (2012) tarafından yapılmıştır. 5’li likert tipindeki ölçek, 28 maddeden ve 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar; çocukluk çağı duygusal, fiziksel ve cinsel istismarı ile duygusal ve fiziksel ihmaldir. Daha sonrasında Şar vd. (2021) ölçeğe beş madde daha ekleyerek toplamda 33 madde ve 6 alt boyuttan (6. alt boyut; aşırı koruma-kontrol) oluşan bir ölçek elde etmişlerdir. Bu çalışmada kullanılan, ölçeğin 33 maddelik revize edilmiş kısa formudur. Ölçekte alt boyutlardan alınan puanlar ayrı ayrı hesaplanabildiği gibi toplam puan da elde edilmektedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 25 iken en yüksek puan 150’dir. Ölçekten alınan toplam puan yükseldikçe çocukluk döneminde yaşanan ihmal ve istismarın şiddetinin de yükseldiği ifade edilir (Şar vd., 2012). Ölçeğin üç maddesi (M. 10, 16, 22) inkâr puanı hesaplamak için kullanılmakta ve bu madde puanları, ölçekten alınan toplam puanı etkilememektedir. Ölçeğin 11 maddesi, ters olarak kodlanmıştır. Şar vd. (2021) yaptıkları çalışmada ölçeğin Cronbach Alpha katsayısını .87 olarak hesaplamıştır. Bu çalışmada ise ölçeğin Cronbach Alpha sayısı .88 olarak hesaplanmıştır. Bu bakımdan ölçeğin iyi bir iç tutarlılığa sahip olduğu ifade edilebilir.

2.3.4. Acının Dönüştürücü Gücü Ölçeği: Joshanloo (2014) tarafından travmatik ve zorlu yaşam olaylarının ardından pozitif değişim ve gelişimlerin olabileceğine dair inançlarını ölçmek amacıyla geliştirilen ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmaları, Dinçer ve arkadaşları (2015) tarafından yapılmıştır. Ölçek, 7’li likert tipten (1- Kesinlikle Katılmıyorum, 7- Kesinlikle Katılıyorum), oluşmaktadır ve madde sayısı 5’tir. Ters kodlanmış madde bulunmamaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 5 iken en yüksek puan ise 35’tir. Ölçekten alınan puanların yüksek olması, acı verici ve zorlu olaylardan sonra bireyin pozitif değişime ve gelişime yönelik inancının yüksek olduğunu ifade etmektedir. Joshanloo (2014, 2015) yaptığı çalışmalarda ölçeğin iç tutarlık katsayısını .66 ile .75 arasında hesaplamıştır. Dinçer vd. (2015), yaptıkları uyarlama çalışmasında iç tutarlılık katsayısını .84; test- tekrar test güvenirliğini ise .75 olarak hesaplamışlardır. Bu çalışmada ise

ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı .89 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler, ölçeğin iç tutarlılık açısından güvenilir olduğunu ifade etmektedir (Büyüköztürk vd., 2013).

2.4. Verilerin analizi

Araştırma kapsamında toplanan verilerin analizi, SPSS 21.0 istatistik programıyla yapılmıştır. Toplanan verilerin, normal dağılım sergileyip sergilemediğini belirlemek için Kolmogorov-Smirnov testi yapılmıştır. Bu test sonucunda ortaya çıkan anlamlılık düzeyinin 0,05'ten küçük bulunduğu durumlarda verilerin basıklık çarpıklık değerleri incelenir. Bu çalışmada da basıklık ve çarpıklık değerleri -2 ile +2 arasında yer aldığı için verilerin normal dağıldığı kabul edilerek analizler yapılmıştır (George ve Mallery, 2010). Katılımcıları çocukluk çağı travmaları ve acının dönüştürücü gücü düzeylerinin cinsiyet, psikolojik destek alıp almama durumu, psikiyatrik tanıya sahip olup olmama durumlarına göre anlamlı bir farklılık sergileyip sergilemediğini belirlemek için bağımsız gruplar t testi kullanılmıştır. Çocukluk çağı travmaları ile acının dönüştürücü gücünün sosyoekonomik düzeye göre anlamlı bir fark sergileyip sergilemediğini belirlemek için ise tek yönlü ANOVA analizinden yararlanılmıştır. Katılımcıların çocukluk çağı travmaları ve acının dönüştürücü gücü ile yaş arasındaki ilişkiyi incelemek ve çocukluk çağı travmaları ile acının dönüştürücü gücü arasındaki ilişkinin incelenmesi için Pearson Momentler Çarpım Korelasyonu kullanılmıştır.

2.5. Araştırmanın etik izni

Yapılan bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 29.03.2024

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2024-307

3. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın soruları doğrultusunda yapılan analizlere ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Sırasıyla betimsel istatistikler, minimizasyon (inkâr) puanlarına ilişkin analizler, cinsiyet, yaş, algılanan sosyoekonomik düzey, psikolojik destek ve psikiyatrik tanı değişkenlerine dair analizler ve ardından ÇÇT ile ADG arasındaki ilişkiye dair analizler sunulmuştur.

Ölçeklerden Alınan Puanlara İlişkin Bulgular

Tablo 2

Betimsel İstatistikler

Değişkenler	Min-Max	$\bar{X}$	ss	Basıklık	Çarpıklık
<i>Çocukluk Çağı Travmaları (ÇÇTÖ)</i>	30-132	52,17	18,89	1,420	1,298
<i>Acının Dönüştürücü Gücü (ADGÖ)</i>	5-35	20,41	8,78	-1,192	-,061

Tablo 2’de görüldüğü üzere katılımcıların, çocukluk çağı travmaları ölçeğinden aldıkları en düşük puan 30 iken en yüksek puan 132’dir. Acının dönüştürücü gücü ölçeğinden aldıkları en düşük puan 5 iken en yüksek puan ise 35’tir. ÇÇTÖ için toplam puanların ortalaması 52,17; standart sapması ise 18,89’dur. ADGÖ için ise ortalama 20,41 iken standart sapma 8,78’dir. İki değişken için de basıklık (1,420 ile -1,192) ve çarpıklık (1,298 ile -,061) değerleri incelendiğinde normal dağılım gösterdiği görülmektedir.

Çocukluk Çağı Travmasını İnkâr Etme Durumlarına İlişkin Bulgular

Tablo 3

Minimizasyon (inkâr) puanları

Minimizasyon Puanı	N	%
0-İnkâr Yok	213	52,9
1-Düşük İnkâr	91	22,6
2-Orta İnkâr	56	13,9
3-Yüksek İnkâr	43	10,7
Toplam	403	100

Katılımcıların 213’ünün (%52,9) puanının 0 olarak hesaplandığı ve çocukluk çağı travmalarını inkâr etmediği; 91’nin (%22,6) puanının 1 olarak hesaplandığı ve çocukluk çağı travmalarını düşük düzeyde inkâr ettiği; 56’sının (%13,9) puanının 2 olduğu ve çocukluk çağı travmalarını orta düzeyde inkâr ettiği; 43’ünün ise puanlarının 3 olduğu ve çocukluk çağı travmalarını yüksek düzeyde inkâr ettiği görülmektedir. Sonuç olarak katılımcıların çoğunluğunun (%52,9) çocukluk döneminde yaşamış oldukları travmaları inkâr etmediğine ulaşılmıştır.

Çocukluk Çağı Travmaları ve Acının Dönüştürücü Gücünün Cinsiyet Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular

Tablo 4

Çocukluk Çağı Travmaları ile Acının Dönüştürücü Gücünün Cinsiyete Göre t Testi Bulguları

Değişken	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	t testi		
					t	sd	p
Çocukluk Çağı Travmaları	Kadın	229	51,59	19,50	-,717	401	,474
	Erkek	174	52,95	18,08			
Fiziksel İstismar	Kadın	229	6,27	2,57	-1,961	336,620	,051
	Erkek	174	6,83	3,04			
Duygusal İstismar	Kadın	229	8,10	4,46	-,121	401	,904
	Erkek	174	8,15	4,27			
Cinsel İstismar	Kadın	229	6,46	3,34	3,559	380,619	,000*
	Erkek	174	5,51	1,98			
Fiziksel İhmal	Kadın	229	8,38	4,11	-2,783	401	,006*
	Erkek	174	9,53	4,17			
Duygusal İhmal	Kadın	229	11,37	5,56	-1,166	401	,244
	Erkek	174	12,01	5,41			
Aşırı Koruma-Kontrol	Kadın	229	11,01	4,86	,223	401	,824
	Erkek	174	10,91	4,43			
İnkâr Puanı	Kadın	229	,76	1,00	-1,527	401	,127
	Erkek	174	,96	1,06			
Acının Dönüştürücü Gücü	Kadın	229	19,92	8,42	-1,292	401	,197
	Erkek	174	21,06	9,23			

Katılımcıların çocukluk çağı travmaları ile cinsiyet arasında ve acının dönüştürücü gücü ile cinsiyet arasında ($p>,05$) anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Çocukluk çağı travmalarının alt boyutları incelendiğinde ise yalnızca cinsel istismar ($p<,05$) ve fiziksel ihmal ($p<,05$) alt boyutlarında anlamlı farklılık sergilendiği görülmektedir. Bu bakımdan kadınların cinsel istismar alt boyutundan aldığı puanlar ($\bar{X} = 6,46$), erkeklerin aldığı puanlardan ($\bar{X} = 5,51$) daha yüksektir. Fiziksel ihmal alt boyutunda ise erkeklerin aldığı puanlar ($\bar{X} = 9,53$), kadınlardan ($\bar{X} = 8,38$) daha yüksektir. Diğer alt boyutlarda ve inkâr puanında ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p>,05$).

Çocukluk Çağı Travmaları ve Acının Dönüştürücü Gücü ile Yaş Arasındaki İlişkiye Dair Bulgular**Tablo 5**

Çocukluk Çağı Travmaları ve Acının Dönüştürücü Gücü ile Yaş Değişkenine İlişkin Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Bulguları

Değişken	N	$\bar{X}$	r	p
1-Çocukluk Çağı Travmaları	403	52,17	-,178*	,000
2-Acının Dönüştürücü Gücü	403	20,41	,053	,285

*p<,01

Tablo 5'te görüldüğü üzere çocukluk çağı travmaları ile yaş arasında düşük düzeyde negatif yönlü ($r = -,178$) anlamlı ilişki ($p <,01$) bulunmuştur. Bu bağlamda yaş düştükçe çocukluk çağı travmalarının arttığı söylenebilir. Acının dönüştürücü gücü ile yaş arasında düşük düzeyde pozitif yönlü ilişki ($r = ,053$) bulunmuştur ancak bu ilişki istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p >,01$).

Çocukluk Çağı Travmaları ve Acının Dönüştürücü Gücünün Sosyoekonomik Düzey Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular**Tablo 6**

Çocukluk Çağı Travmaları ile Acının Dönüştürücü Gücünün Sosyoekonomik Düzey Değişkeni Açısından Tek Yönlü ANOVA Bulguları

		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlılık
	Gruplar arası	3913,354	2	1956,677	5,606	,004*	1-2
Çocukluk Çağı Travmaları	Gruplar İçi	139622,488	400	349,056			
	Toplam	143535,841	402				
Acının Dönüştürücü Gücü	Gruplar arası	53,426	2	26,713	,345	,709	
	Gruplar İçi	30986,019	400	77,465			
	Toplam	31039,444	402				

*p<,05

Tablo 6 incelendiğinde çocukluk çağı travmaları ile sosyoekonomik düzey arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p <,05$). Oluşan bu anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Post-Hoc testlerinden biri olan Games-Howell test sonucuna göre düşük sosyoekonomik düzeyle (1) orta sosyoekonomik (2) düzey arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Acının dönüştürücü gücü ile sosyoekonomik düzey arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p >,05$).

Çocukluk Çağı Travmaları ile Acının Dönüştürücü Gücünün Psikolojik Destek ve Psikiyatrik Tanı Değişkenleri Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular

Tablo 7

Çocukluk Çağı Travmaları ve Acının Dönüştürücü Gücünün Psikolojik Destek ve Psikiyatrik Tanının Varlığına Göre T Testi Bulguları

Değişken			N	$\bar{X}$	Ss	t testi		
						t	sd	p
Çocukluk Çağı Travmaları	Psikolojik Destek	Evet	143	58,01	21,70	4,350	231,932	,000*
		Hayır	260	48,97	16,33			
	Psikiyatrik Tanı	Var	41	69,59	25,33	4,779	44,158	,000*
		Yok	362	50,20	16,97			
Acının Dönüştürücü Gücü	Psikolojik Destek	Evet	143	19,59	8,70	-1,382	401	,168
		Hayır	260	20,86	8,81			
	Psikiyatrik Tanı	Var	41	20,22	8,59	-,146	401	,884
		Yok	362	20,43	8,82			

*p<,05

Çocukluk çağı travmaları, daha önce psikolojik destek alıp almama durumuna göre anlamlı bir fark ($p<,05$) göstermektedir. Buna göre psikolojik destek alan bireylerin çocukluk çağı travmaları ölçeğinden aldıkları puan ($\bar{X} = 58,01$), psikolojik destek almayanlara ($\bar{X} = 48,97$) göre daha yüksektir. Çocukluk çağı travmaları, psikiyatrik tanının varlığına göre anlamlı bir fark ($p<,05$) göstermektedir. Buna göre psikiyatrik tanı almış bireyler ($\bar{X} = 69,59$), psikiyatrik tanısı olmayan bireylere ($\bar{X} = 50,20$) göre çocukluk çağı travmaları ölçeğinden daha yüksek puan almışlardır. Acının dönüştürücü gücü ile psikolojik destek ve psikiyatrik tanı değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p>,05$).

Çocukluk Çağı Travmaları ile Acının Dönüştürücü Gücü Arasındaki İlişkiye Dair Bulgular

Tablo 8

Çocukluk Çağı Travmaları ile Acının Dönüştürücü Gücü Arasındaki İlişkiye Dair Pearson Momentler Çarpım Korelasyonu Sonuçları

Değişken	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1-Çocukluk Çağı Travmaları (ÇÇT)	1								
2- Fiziksel İstismar	,724**	1							
3-Duygusal İstismar	,865**	,648**	1						
4-Cinsel İstismar	,535**	,378**	,466**	1					
5-Fiziksel İhmal	,758**	,510**	,499**	,265**	1				
6-Duygusal İhmal	,851**	,459**	,648**	,268	,698**	1			
7-Aşırı Koruma Kontrol	,792**	,492	,676**	,333**	,414**	,593**	1		
8-İnkâr Puanı	-,545**	-,278**	-,434**	,214**	,278**	,590**	-,470**	1	
9-Acının Dönüştürücü Gücü (ADG)	-,139*	-,108*	-,013	-,062	-,149*	-,168	-,118*	,129	1

*p<,05 **p<,01

Tablo 8 incelendiğinde çocukluk çağı travmaları ile acının dönüştürücü gücü arasında düşük düzeyde negatif yönlü ($r = -,139$, $p < ,05$) olduğu görülmektedir. Bu bağlamda çocukluk çağı travma düzeyi düştükçe acının dönüştürücü gücüne olan inancın arttığı söylenilebilir. Acının dönüştürücü gücü ile çocukluk çağı travmalarının alt boyutları olan duygusal istismar ($r = -,013$, $p > ,01$), cinsel istismar ($r = -,062$, $p > ,05$) ve duygusal ihmal ($r = -,168$, $p > ,01$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Acının dönüştürücü gücü ile çocukluk çağı travmalarının alt boyutları olan fiziksel istismar arasında düşük düzeyde negatif yönlü ($r = -,108$, $p < ,05$), fiziksel ihmal ile arasında düşük düzeyde negatif yönlü ($r = -,149$, $p < ,01$), aşırı koruma-kontrol ile arasında düşük düzeyde negatif yönlü ilişki ($r = -,118$, $p < ,05$) olduğu görülmektedir. Çocukluk çağı travmalarını inkâr etme ile acının dönüştürücü gücü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığına ulaşılmıştır. ($r = ,129$, $p > ,01$).

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Çocukluk çağı travmaları inkâr puanlarına göre katılımcıların çoğu, yaşadığı travmatik deneyimleri kabul etmektedir. Karal (2023), çocukluk çağı travmaları ile iyi oluş arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmada katılımcıların büyük çoğunluğunun yaşadıkları travmayı kabul ettiği sonucuna ulaşmıştır. Bu durum, araştırmaya katılan bireylerin travmaya ilişkin farkındalık düzeylerinin yüksek olduğunun göstergesi olabileceği gibi bireylerin bu yaşantıları normalleştirdiğinin bir göstergesi de olabilir. Ayrıca katılımcıların çocuklukta deneyimlerinin, travmatik nitelikte olduğunun farkında olamayabileceği veya üzerinden uzun zaman geçtiği için travmatik yaşantıları hatırlamıyor olabileceği de göz önünde bulundurulmalıdır. Araştırmanın bir diğer bulgusu ise travmayı inkâr etme düzeyinin, kadın ve erkekler arasında bir farklılık göstermediğidir. Kourt (2012), çalışmada inkâr puanları ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık

olmadığına ulaşırken; Aytaçalp ve Durat (2019) ise inkâr puanlarının kadın ve erkekler arasında farklılaştığını ve kadınların travmayı daha yüksek düzeyde inkâr ettiği sonucuna ulaşmıştır. Alan yazındaki bu çelişki durumu, özellikle cinsel istismara uğrama gibi durumların gizlenmesi gerektiğine dair inançların veya “Ailede yaşananlar aile içinde kalır.” gibi toplumsal baskı ve kalıp yargıların etkisiyle ortaya çıkmış olabilir. Aynı zamanda kültürel özellikler, bireysel özellikler, çevresel faktörler ve travmatik yaşantının detaylarının da cinsiyete göre travmayı inkâr etme durumu üzerinde etkili olabileceği düşünülmektedir.

Katılımcıların çocukluk çağı travmalarının ve acının dönüştürücü gücü düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığına ulaşılmıştır. Bu bulgu ÇÇT’nin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşan çalışmalarla (Altınışık, 2024; Çavuşoğlu, 2020; Demirci, 2016; Dereboy vd., 2018; Fu vd., 2018; Hovard vd., 2015; Kırac, 2023; Mutlu Akdeniz, 2023; Öztürk vd., 2020; Şahin Demirkapı, 2013; Thomas vd., 2022; Üstündağ Köksal, 2022) tutarlılık göstermektedir. Bazı çalışmalar ise ÇÇT’nin cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı ve erkeklerin çocukluk çağı travmalarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır (Güneri Yöyen, 2016; Güloğlu vd., 2016; Karahan, 2022; Kıray, 2018; Pruessner vd., 2019; Türk vd., 2021). Kadınların çocukluk çağı travmalarının daha yüksek düzeyde olduğuna ulaşan çalışmalar da bulunmaktadır (Engüzel, 2024; Negele vd., 2015; Reinert vd., 2015; Türkgil, 2021; Aytaçalp ve Durat, 2019). Alan yazındaki çalışmalarda farklı bulgulara ulaşılmasında, cinsiyet dışında çeşitli faktörler etkili olmuş olabilir. Örneklem grupları, yaş düzeyleri, erkek ve kadın katılımcı sayısının eşit olmaması, sosyoekonomik düzey, aile yapısı, ebeveyn tutumu, kültürel ve dini inançlar, baş etme becerileri, kişilik özelliklerine dair farklılıkların rolünün olabileceği düşünülmektedir. Bu araştırmada fiziksel ihmal alt boyutunda, erkeklerin kadınlardan daha yüksek puanlar aldığına ulaşılmıştır. Alan yazında benzer bulguya ulaşan çalışmalar mevcuttur (Adjorlolo vd., 2017; Alsancak, 2016; Altunpul, 2020; Güloğlu vd., 2016; Güneri Yöyen, 2016; Öztürk. vd., 2020; Scher vd., 2004; Tüccaroğlu, 2021; Yücel, 2020). Türkgil (2021) ve Bostancı vd., (2020) ise çalışmalarında, fiziksel ihmalin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır. Erkeklerin, kadınlardan daha fazla fiziksel ihmale uğraması, toplumsal cinsiyet rollerinden kaynaklanıyor olabilir. Toplumda erkeklerin, “güçlü ve kendi başının çaresine bakabilecek”; kadınların ise “güçsüz, korunmaya muhtaç” bireyler olarak görülmesi sonucunda, erkeklerin temel ihtiyaçlarının daha az düzeyde karşılanmasından veya hiç karşılanmamasından kaynaklanıyor olabilir. Cinsel istismar alt boyutunda ise kadınlar, erkeklerden daha yüksek puanlar almışlardır. Alan yazında bu bulguyu destekleyen çalışmalar mevcuttur (Alsancak, 2016; Altunpul, 2020; Arnov vd., 2013; Chandraratne vd., 2018; Levitan vd., 1998; MacMillan vd., 2013; Mayerson vd., 2002; Molnar vd., 2001; Pereda vd., 2009; Türkgil, 2021; Üstündağ Köksal, 2022; Witt vd., 2017). Mamur (2020) ve Bostancı vd. (2020) ise yaptığı çalışmalarda cinsel istismarın cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır. Bazı çalışmalarda ise erkeklerin cinsel istismara daha fazla uğradığı sonucuna ulaşmıştır (Güneri Yöyen, 2016; Güloğlu vd., 2016; Madu ve Peltzer, 2001; Zeren vd., 2012; Türk vd., 2020). Bu çalışmada kadınların cinsel istismara uğrama düzeyinin daha yüksek olmasının nedeni, kadının cinsel ihtiyacın giderilmesi için bir araç olarak görülmesi olabileceği gibi çocuğa her zaman ailenin sözünün dinlenmesi gerektiği fikrinin aşılmasıyla çocuğun kendi sınırlarını çizememesinden ve çizse dahi bunların ihlal edilmesinden kaynaklanıyor olabilir. Aynı zamanda erkeklerin yaşadıkları cinsel istismarı, toplumsal normlardan veya istismara uğramayı güçsüzlük olarak algılamalarından dolayı bildirmemiş olabilecekleri de göz önünde bulundurulması gereken bir durumdur. Araştırmanın duygusal istismarın, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık sergilemediği bulgusu alan yazında yer alan bazı çalışmalarla çelişmektedir. Bu çalışmalardan bazıları duygusal istismarın, kadınlarda daha yüksek düzeyde olduğunu (Akdeniz, 2023; Garcia vd., 2002; Öztürk vd., 2020; Scher vd., 2004; Witt vd., 2017); bazı çalışmalar ise erkeklerin daha fazla duygusal istismar yaşadığını belirtmektedir (Chandraratne vd., 2018; Zeren vd., 2012; Türk vd., 2021). ÇÇT’nin alt boyutlarından olan fiziksel istismar, duygusal ihmal ve aşırı koruma-kontrol cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Üstündağ Köksal (2022), çalışmasında fiziksel

istismarın; Altunpül (2022) ise duygusal ihmal ve aşırı koruma-kontrol boyutlarda erkek ve kadınlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığına ulaşmışlardır. Bernstein vd. (2003) ise kadınların aşırı koruma-kontrol yaşantılarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırmanın ADG'nin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulgusu, alan yazındaki çalışmalarla tutarlılık göstermektedir (Aksu vd., 2022; Çakmak vd., 2022; İzgüden ve Erdem, 2017; Sarılioğlu, 2022; Atik vd., 2022). Bu bulgu, kadın ve erkek katılımcıların çocukluk çağı travmalarının benzer düzeylerde olması sonucunda ortaya çıkmış olabilir. Çünkü acıdan sonra gelecek pozitif değişimlere inanıp inanmama durumunun gerçekçi olarak değerlendirilebilmesi için bireyin geçmişte travmatik deneyiminin olması gerektiği düşünülmektedir.

Çocukluk çağı travmaları ile yaş arasında negatif yönlü ve anlamlı ilişki bulunmuştur. Buna göre yaş arttıkça çocukluk çağı travmaları düzeyi düşmektedir. Türkgil (2021) çalışmasında ÇÇT ile yaş arasında negatif yönlü anlamlı ilişki olduğunu bulmuştur. Kırac (2023) ve Hovard vd. (2015), ÇÇT ile yaş arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki bulurken; Tüccaroğlu (2021) ve Kutlutürk (2021) anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Yaş aralığı geniş tutulan örneklem gruplarıyla çalışmalarını yürüten Duran (2023) ve Altunpül (2020), ÇÇT ile yaş arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna; Güler ve Gümüş (2018) ise anlamlı farklılık olduğu ve 40 yaş ve üzerindekiilerin ÇÇTÖ'den daha yüksek puan aldığı sonucuna ulaşmıştır. Feyzioğlu vd. (2020), 40 yaş ve üzerindekiilerin daha yüksek puanlar aldığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu durum toplumun değişen yapısından kaynaklanıyor olabilir. Örneğin geçmiş yıllarda şiddet, çocuğu eğitmenin bir aracı olarak görülürken içinde bulunduğumuz zamanda bu görüş pek kabul görmemektedir. Bu bağlamda yaşça daha büyük bireylerin, yaşanan travmatik olayları travma olarak değil de yaşamın parçası veya "olması gereken şeyler" gibi nitelendirmesinden dolayı bu çalışmada travma düzeyleri daha düşük çıkmış olabilir. Ayrıca alan yazındaki diğer bulgular da son yıllarda ebeveynlerin ihmal istismar konusunda bilinçlenmesi ve çocuğu koruma girişimlerinin yaygınlaşmasıyla birlikte daha genç bireylerin, çocuklukta daha az travmatik yaşantı deneyimlemiş olabileceğini düşündürmektedir. Araştırmanın bir diğer bulgusu ise acının dönüştürücü gücü ile yaş arasında anlamlı bir ilişki olmadığıdır. Aksu vd. (2022), hemşirelerden oluşan örneklem grubuyla yaptığı çalışmada ADG ile yaş arasında negatif yönlü anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşırken; Atik vd. (2022) istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığına ulaşmıştır. Çakmak vd. (2022) ve İzgüden ve Erdem (2017) ise yaş ile ADG arasında anlamlı farklılık olmadığı; Sarılioğlu (2022) ise anlamlı fark olduğu ve 19-29 yaş arasındaki bireylerin, 40 yaş ve üzerindeki bireylerden daha yüksek puanlara sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu durum farklı örneklem gruplarıyla ve farklı yaş düzeyleriyle çalışılması sonucu ortaya çıkmış olabilir. Bu çalışmada örneklem grubunun üniversite öğrencilerinden oluşması nedeniyle yaş aralığı dar tutulduğu için alan yazında daha geniş yaş gruplarıyla çalışan araştırmacılarla farklı sonuçlara ulaşılmış olabilir. Ayrıca bazı bireyler, acı verici olayları yaşamın erken dönemlerinde deneyimleyip gelişimi görebilirken bazıları daha geç dönemlerde deneyimleyip gelişimi daha geç gözlemleyebilir. Bu durum da ADG ile yaş arasındaki ilişkiyi etkileyen faktörlerden olabilir.

Çocukluk çağı travmaları ile sosyoekonomik düzey arasında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazındaki bazı çalışmalar da anlamlı farklılık olduğu ve düşük sosyoekonomik düzeye sahip bireylerin ÇÇT puanlarının daha yüksek olduğuna ulaşılmıştır (Altunpül, 2020; Fergusson, 1997; Feyzioğlu vd., 2020; Karahan, 2022; Şahin Demirkapı, 2013; Witt vd., 2017). Bazı çalışmalar ise gelir düzeyi ile ÇÇT arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşmışlardır (Aytaçalp ve Durat, 2019; Bostancı vd., 2020; Yücel, 2020). Kourt (2012) ise çalışmasında sosyal hayatının iyi, kötü ve orta algılama durumu ile ÇÇT arasında anlamlı ilişki olduğunu; orta veya kötü olarak değerlendirenlerin daha yüksek puan aldığına ulaşmıştır. Çocukluk çağı travmalarının ortaya çıkmasından ekonomik sorunların önemli bir rolü olduğu ifade edilmekte ve ilgili alan yazında bu görüşü destekleyen güçlü kanıtlar sunulmaktadır. Ailelerin düşük sosyoekonomik düzeye sahip olması çocukların temel ihtiyaçlarının dahi karşılanamamasına dolayısıyla ihmal edilmesine neden olabildiği için bu sonuca ulaşılmış olabilir. Acının dönüştürücü gücü ile sosyoekonomik düzey arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur. Bu bulgu alan yazında yer alan diğer çalışmalar ile örtüşmektedir (Atik vd., 2022; İzgüden ve Erdem, 2017). Alan yazında acının

dönüştürücü gücü ile sosyoekonomik düzey arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalar sınırlı olsa da bu ilişkiyi inceleyen ve ulaşılan çalışmalar sosyoekonomik düzeyin acının dönüştürücü gücüne inanma puanlarını etkilemediği yönündedir. Bu bağlamda düşünüldüğünde düşük, orta veya yüksek sosyoekonomik düzeye sahip olan bireylerin acının dönüştürücü gücüne olan inanç düzeylerinin benzerlik gösterdiği ifade edilebilir.

ÇÇT ile psikolojik destek alıp almama durumu arasında anlamlı bir fark görülmektedir. Daha önce psikolojik destek alan bireylerin çocukluk çağı travmaları düzeyi, destek almayan bireylere göre daha yüksektir. Engüzel (2024) çalışmasında 18 yaş öncesinde, 18 yaş sonrasında ve şu an da bir uzmandan psikolojik/psikiyatrik destek alıp alamama durumu ile ÇÇT arasında anlamlı farklılıklar olduğuna ve destek alanların, ÇÇT puanlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Minaz (2023) ise çalışmasında, bireylerin yardım geçmişi ile ÇÇT arasında anlamlı fark olduğuna ve yardım geçmişi olanların travma düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yumuşakkaya (2022)'da ÇÇT ile psikolojik destek alma durumu arasında anlamlı fark olduğuna ve destek alanların, almayanlara göre daha yüksek puan aldığı sonucuna ulaşmıştır. Yücel (2020) ise destek alanların, almayanlara göre ÇÇT düzeylerinin daha yüksek olduğuna ulaşmıştır. İlgili alan yazın incelendiğinde bu araştırmanın bulgusuyla çelişen bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu bakımdan daha önce psikolojik destek alan bireylerin, travma düzeyinin yüksek olması; kişinin artık çocukluk çağı travmaları ile sağlıklı bir şekilde baş edemediğinin ve bunların, yaşamı üzerindeki olumsuz etkilerinin farkında olduğunu ve yardım arayışına girdiğini ifade edebilir. Aynı zamanda çocukluk dönemindeki bu zorlu yaşantılar, yetişkinlik döneminde çeşitli psikolojik bozukluklara yol açmış ve birey bu sorunların tedavisi için yardım arayışına girmiş olabilir. Psikolojik destek almayan bireylerin, travmatize düzeylerinin düşük olması ise bireylerin travmayla ve beraberinde getirdiği etkileriyle sağlıklı bir şekilde baş edebildiğini veya travmayı yok saydıklarını düşündürmektedir. Çocukluk çağı travmaları ile psikiyatrik tanıya sahip olup olmama durumu arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre psikiyatrik tanı almış bireylerin, tanı almayan bireylere göre daha yüksek düzeyde çocukluk çağı travmalarına sahip olduğu görülmektedir. Alan yazındaki bazı çalışmalar bu bulguyu destekler niteliktedir (Yumuşakkaya, 2022; Engüzel, 2024; Aytaçalp ve Durat, 2019; Yücel, 2020). Bazı çalışmalar ise araştırmanın bu bulgusu ile çelişmektedir (Dereboy vd., 2018; Türkgil, 2021; Şahin Demirkapı, 2013; Feyzioğlu vd., 2020). Ayrıca Alverez vd., (2011) tarafından yapılan bir çalışmada çocukluk çağı travmalarına sahip olan bireylerin psikiyatrik tanı alarak hastaneye yatma oranlarının iki kat daha fazla olduğuna ulaşılmıştır. Acının dönüştürücü gücü ile psikiyatrik tanı ve psikolojik destek alıp almama durumu arasında ise anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur. Alan yazında acının dönüştürücü gücü ile ilgili çalışmalar sınırlı olduğundan bu değişkenleri inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Acının dönüştürücü gücünün, psikiyatrik tanı ve psikolojik destek değişkenlerine göre farklılaşmaması bu değişkenlerin acının dönüştürücü gücünden bağımsız olarak kültürel normlar, sosyal destek ve bireysel farkındalık gibi başka özelliklerden etkilenmiş olabileceğini düşündürmektedir.

Çocukluk çağı travmalarını inkâr etme düzeyi ile acının dönüştürücü gücü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Tedeschi ve Calhoun (2004), travma sonrası büyüme ile ilgili yaptıkları çalışmada travmatik yaşantıların anlamlandırma ve duygusal işleme sürecini önemli şekilde etkilediğini ancak travma sonrası büyüme sürecinde bireysel özellikler, çevresel faktörler ve baş etme becerilerinin de etkili olduğunu ifade etmektedir. Benzer şekilde Gross ve John (2003), inkâr gibi savunma mekanizmalarının kullanılmasının duygusal işleme sürecini etkileyebileceğini ve bunun da zorlu yaşam olaylarından sonraki gelişim sürecini etkileyebileceğini ifade etmiştir. Bu iki bağlamda düşünüldüğünde travmayı inkâr etme düzeyinin, travmatik yaşantıyı anlamlandırma ve duygusal işleme kapasitesini olumsuz yönde etkilediği ve dolayısıyla acıyı dönüştürücü bir güç olarak anlamlandırmanın zorlaştırabileceğini düşündürmektedir. Ancak, araştırmada anlamlı bir ilişkinin bulunamaması, travmatik yaşantıların inkâr edilmesinin tek başına acının dönüştürücü gücü üzerinde etkili olamayabileceğini veya

bu ilişkinin dolaylı bir şekilde farklı değişkenler aracılığıyla (örneğin psikolojik esneklik düzeyi, baş etme becerileri, sosyal destek) gerçekleşebileceğini düşündürmektedir. Araştırmada bu bulguya ulaşılmasının diğer bir nedeni ise bireylerin, çocukluk çağında travmatik yaşantılara tekrarlayıcı bir şekilde maruz kalması veya kültürel etkenlerden dolayı bu yaşantıları normal olarak algılaması olabilir. Aynı zamanda inkâr ve bastırma mekanizmanın yoğun bir şekilde kullanılması, acının dönüştürücü gücüne dair farkındalık kazanılmasını engellemiş olabileceği için araştırmada bu bulguya ulaşıldığı düşünülmektedir.

Çocukluk çağı travmaları ile acının dönüştürücü gücü arasında negatif yönlü anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çocukluk çağı travmaları düzeyi düştükçe acının dönüştürücü gücüne olan inanç artmaktadır. Gerek ulusal gerekse uluslararası alan yazında bu iki değişken arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu nedenle, bu çalışmanın alan yazındaki bu boşluğu doldurarak katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu bireylerin, ruhsal açıdan sağlıklı bir yaşam sürebilmeleri ve psikolojik bozukluklar riski karşısında güçlenebilmeleri açısından acının dönüştürücü gücüne olan inancın yüksek düzeyde olması önem taşımaktadır. Çünkü erken dönemde gerçekleşen bu travmalar, bireyin acıyı anlamlandırma sürecini olumsuz etkileyebilir ve acıyı dönüştürücü bir güç olarak kullanma potansiyelini azaltabilir. Araştırmanın bulgusu ışığında, çocukluk çağında zorlu yaşam olaylarına ilişkin travmatize olma düzeyini düşürmenin bir yolu da acının dönüştürücü gücüne olan inancın artırılmasıdır. Acının dönüştürücü gücüne olan inanç arttıkça bireyler travma sonrası büyüme ile gelişim gösterebilir (Saralioğlu vd., 2022; Uğur, 2021). Travmatize olmuş bireyin pozitif değişim gerçekleştirmesi için gerekli motivasyonunun sağlanması, yaşantısal değişimlerin ortaya çıkması, travmatik yaşantının etkilerinin azaltılması ve acıyla sağlıklı bir şekilde baş edebilmesi için acıdan sonra olumlu değişimlerin de olabileceğine inanmış olması gerektiği düşünülmektedir. Bu bakımdan bu çalışmanın hem ruh sağlığı uzmanlarına meslekleri icra ederken yararlanabilecekleri hem de çocukluk çağı travmatik deneyimleriyle baş etmeye çalışan yetişkinler için farklı bir bakış açısı sunduğu düşünülmektedir.

Sonuç olarak bu araştırma ile çocukluk çağı travmaları ile acının dönüştürücü gücü arasındaki ilişkinin detaylı olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın problem cümlesi olan *“Çocukluk çağı travmaları ile acının dönüştürücü gücü arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?”* sorusu doğrultusunda acının dönüştürücü gücü ile çocukluk çağı travmaları arasında negatif yönlü anlamlı ilişki olduğuna ulaşılmıştır. Araştırmanın *“Çocukluk çağı travmaları ile acının dönüştürücü gücü düzeyi cinsiyet, algılanan sosyoekonomik düzey, psikolojik destek ve psikiyatrik tanının varlığına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?”* sorusu doğrultusunda çocukluk çağı travmaları ile acının dönüştürücü gücü, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediğine ulaşılmıştır. ÇÇT'nin sosyoekonomik düzeye göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı ve sosyoekonomik düzeyini düşük olarak algılayan bireylerin daha yüksek puanlar aldığına ulaşılmıştır. ADG ile sosyoekonomik düzey arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. ÇÇT'nin psikolojik destek alıp almama durumuna göre anlamlı farklılaştığı ve psikolojik destek alanların travmatize düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aynı şekilde psikiyatrik tanı almış bireylerin de ÇÇT puanlarının daha yüksek olduğuna ulaşılmıştır. ADG ile psikolojik destek ve psikiyatrik tanı arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. *“Çocukluk çağı travmaları ve acının dönüştürücü gücü ile yaş arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?”* sorusu doğrultusunda ÇÇT ile yaş arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunurken ADG ile yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Araştırmanın *“acının dönüştürücü gücü ile çocukluk çağı travmasını inkâr etme durumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?”* sorusu doğrultusunda ise ADG ile inkar puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Sonuç olarak bu çalışmanın gerek çocukluk çağı travmatik yaşantılarının etkilerinin azaltılması gerekse acının dönüştürücü gücüne olan inancın artırılmasıyla birlikte bireylerin yaşamında olumlu değişim göstermeleri için önlemler alınması konusunda ilgili kişi ya da kurumlara ve ruh sağlığı uzmanlarına yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın sonuçlarının, sınırlılıkları dikkate alarak yorumlanması gerekmektedir. Araştırmanın sınırlılıklarından biri cinsiyet, yaş ve çalışmanın diğer değişkenleri açısından (sosyoekonomik düzey, psikolojik destek ve psikiyatrik tanı) gruplar arasında eşitlik sağlanamaması ve örneklem grubunun

üniversite öğrencilerinden oluşmasıdır. Araştırmanın diğer bir sınırlılığı ise öz-bildirime dayalı ölçme araçlarının kullanılmasıdır. Özellikle ÇÇTÖ'de bireylerin gizlilik endişesi, bastırma gibi savunma mekanizmalarını kullanma veya sosyal kabulden etkilenme gibi durumlardan ötürü gerçekçi yanıtlar vermemiş olabilecekleri dikkate alınmalıdır. Aşağıda hem gelecekte yapılabilecek çalışmalar için hem de ruh sağlığı uzmanları için çeşitli önerilere yer verilmiştir.

- 1- Gelecekte yapılan çalışmalarda cinsiyet, yaş, sosyoekonomik düzey, psikolojik destek ve psikiyatrik tanı alıp almama değişkenleri açısından grupların eşit veya yakın olduğu çalışmalar yapılmasının daha açıklayıcı olabileceği düşünülmektedir.
- 2- Gelecekteki araştırmalarda farklı yaş grupları ve klinik gruplar gibi çeşitli popülasyonlarla çalışılması kavramlar arasındaki ilişkinin kapsamlı bir şekilde açıklanmasına katkı sağlayabilir.
- 3- Gelecekte yapılan çalışmalar için travma öyküsünün belirli özellikleri de (travmaya maruz kalma süresi, maruz kalınan yaş, istismarcının yakınlık derecesi vb.) ele alınarak acının dönüştürücü gücü ile arasındaki ilişkinin incelenmesi önerilebilir.
- 4- ÇÇT ile ADG arasındaki ilişkinin incelenmesinde farklı değişkenlerin kullanılması, nitel araştırma modelinde çalışılması, acının farklı kültürlerde farklı anlamlar taşıması nedeniyle farklı kültürel gruplarla çalışmalar yapılması önerilebilir.
- 5- Ruh sağlığı uzmanları için çocukluk çağında travmatize olan danışanlarla çalışırken acının dönüştürücü gücüne olan inançlarının değerlendirilmesi ve bu inançları geliştirme konusunda müdahalelerde bulunulması yardım sürecine katkı sağlayabilir. Ayrıca acının dönüştürücü gücüne olan inancın arttırılmasıyla danışanların travma sonrası büyüme gösterebileceği ve psikolojik bozuklukların etkisinin azaltılabileceği de göz önünde bulundurulabilir.
- 6- Ruh sağlığı uzmanları ve adayları için travmatize danışanlarla çalışırken acının dönüştürücü gücü ve travma sonrası büyümenin önemi ve bunları psikolojik danışma sürecinde nasıl kullanabileceklerine dair çeşitli psikoeğitimler düzenlenebilir.

Kaynakça/Reference

- Abukan, B. (2020). Çocukluk çağı travmalarının koruyucu aile içinde sağaltımı üzerine bir değerlendirme. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31(1), 241-260. <https://doi.org/10.33417/tsh.681890>
- Adjorlolo, S., Adu-Poku, S., Andoh-Arthur, J., Botchway, I., & Mlyakado, B. P. (2017). Demographic factors, childhood maltreatment and psychological functioning among university students' in Ghana: A retrospective study. *International journal of psychology*, 52, 9-17. <https://doi.org/10.1002/ijop.12248>
- Aksu, Ç., Çakı, B., & Güngörmüş, Z. (2022). Can nurses use their knowledge and self-efficacy to transform the pain of the coronavirus pandemic? Coronavirus induced pain and self efficaciousness of nurses. *Eurasian Journal Of Health Sciences*, 5(1), 1-12. <https://doi.org/10.53493/avasyasbd.980179>
- Aldwin, C. M., Levenson, M. R., & Spiro III, A. (1994). Vulnerability and resilience to combat exposure: Can stress have lifelong effects? *Psychology and Aging*, 9(1), 34-44. <https://doi.org/10.1037/0882-7974.9.1.34>
- Alpay, E. H., Aydın, A., & Bellur, Z. (2017). The mediating role of the emotion regulation difficulties on the relationship between childhood traumas, post traumatic stress symptoms and depression. *Journal of Clinical Psychiatry*, 20(3), 218-226. <https://doi.org/10.5505/kpd.2017.98852>
- Alsancak, C. (2016). Çocukluk çağı travmaları ve bağlanma özellikleri ile obsesif inanışlar ve obsesif-kompulsif belirtilerin ilişkisinde dünyaya ilişkin varsayımların aracılık rolü: üniversite öğrencilerinde bir değerlendirme [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Altınışık, B. (2024). Çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve psikolojik dayanıklılık arasındaki ilişkide bilişsel duygu düzenlemenin aracı rolü [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi.
- Altunpul, N. (2022). Üniversite öğrencilerinin çocukluk çağı istismarı ve ihmali ile suça yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Alvarez, M. J., Roura, P., Osés, A., Foguet, Q., Solà, J., & Arrufat, F. X. (2011). Prevalence and clinical impact of childhood trauma in patients with severe mental disorders. *The Journal of nervous and mental disease*, 199(3), 156-161. <https://doi.org/10.1097/NMD.0b013e31820c751c>
- Amerikan Psikiyatri Birliği [APA]. (2013). Ruhsal bozuklukların tanısı ve sayımsal el kitabı (DSM-V), Tanı ölçütleri başvuru elkitabı (Koroğlu E Çev., Ed.). Hekimler Yayın Birliği. <https://doi.org/10.1176/appi.books.9780890425596>
- Arnou, B. A., Blasey, C. M., Hunkeler, E. M., Lee, J., & Hayward, C. (2011). Does gender moderate the relationship between childhood maltreatment and adult depression? *Child Maltreatment*, 16(3), 175-183. <https://doi.org/10.1177/1077559511412067>
- Atik, D., Manav, A. İ., Bozkurt, A., & Coşkun, E. (2022). The transformative power of suffering and the personal meaning of the persons with chronic disease in COVID 19 Pandemia. *Psychiatria Danubina*, 10(34), 177-189. <https://doi.org/10.22541/au.164864428.86720437/v1>
- Aytaçalp, A. & Durat, G. (2019). Karabük Üniversitesi öğrencilerinde çocukluk çağı travmalarının suçluluk- utanç duyguları ve benlik saygısı ile ilişkisinin incelenmesi. *Sağlık Akademisi Kastamonu*, 4(3), 144-187. <https://doi.org/10.25279/sak.499339>
- Bakım, B., Karamustafaloğlu, O., Akpınar, A., Tankaya, O., Özçelik, B., Cengiz Ceylan, Y., Yavuz, B. G., Bozkurt, S., Alpak, G., & Gönenli, S. (2011). Panik bozukluk hastalarında çocukluk çağı travmatik yaşantılarının cinsel işlev üzerine etkileri. *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi*, 24, 182-188. <https://doi.org/10.5350/DAJPN2011240303>
- Bernet, C. Z. & Stein, M. B. (1999). Relationship of childhood maltreatment to the onset and course of major depression in adulthood. *Depression and Anxiety*, 9(4), 169-174.
- Bierer, L. M., Yehuda, R., Schmeidler, J., Mitropoulou, V., New, A. S., Silverman, J. M., & Siever, L. J. (2003). Abuse and neglect in childhood: relationship to personality disorder diagnoses. *CNS Spectrums*, 8(10), 737-754. <https://doi.org/10.1017/s1092852900019118>

- Bilgiç, S. (2011). *Travma sonrası stres bozukluğu ve akut stres bozukluğu ile uyum bozukluğunun klinik açıdan karşılaştırılması* [Yayımlanmamış tıpta uzmanlık tezi]. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.
- Boger, S., Ehring, T., Berberich, G., & Werner, G. G. (2020). Impact of childhood maltreatment on obsessive-compulsive disorder symptom severity and treatment outcome. *European Journal of Psychotraumatology*, 11,1-11. <https://doi.org/10.1080/20008198.2020.1753942>
- Bolat, T., Bolat, O. İ. & Taştan, S. (2020). Örgütsel destek, sosyal bağlılık ve dünyaya ilişkin varsayımların travma sonrası büyüme üzerindeki etkisinde acının dönüştürücü gücünün rolü: Pozitif psikoloji bağlamında bir değerlendirme. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(1), 361-402. <https://doi.org/10.16953/deusosbil.554080>
- Bostancı, N., Albayrak, B., Bakoğlu, İ., & Çoban, Ş. (2006). Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmalarının depresif belirtileri üzerine etkisi. *New Symposium Journal*, 44(2), 100-106.
- Bülbül, F., Çakır, Ü., Ülkü, C., Üre, İ., Karabatak, O., & Alpak, G. (2013). Childhood trauma in recurrent and first episode depression. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 14(2), 93. <https://doi.org/10.5455/apd.34484>
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (14. Baskı). Pegem Yayınevi.
- Carr, C. P., Martins, C. M. S., Stingel, A. M., Lemgruber, V. B., & Juruena, M. F. (2013). The role of early life stress in adult psychiatric disorders: A systematic review according to childhood trauma subtypes. *Journal of Nervous & Mental Disease*, 201(12), 1007-1020. <https://doi.org/10.1097/NMD.0000000000000049>
- Çakmak, R., Yıldırım Gürkan, D., Çimke, S., & Esenkaya, D. (2022). The relationship between nurses' way of expressing the meaning and purpose of life and their belief in the transformative power of suffering. *Black Sea Journal of Public and Social Science*, 5(2), 71-77. <https://doi.org/10.52704/bssocialscience.1086406>
- Çakır, İ. & Bilge, Y. (2022). Çocukluk çağı travmaları ve kişilik bozuklukları: davranışsal inhibisyon ve aktivasyon sistemlerinin aracı rolü. *International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal*, 8(62): 1518- 1527
- Çavuşoğlu, F. (2020). Cinsiyet gruplarına göre çocukluk çağı travma düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmaları Dergisi*, 13(73), 575-581. <https://doi.org/10.17719/jisr.10981>
- Çelik, C. & Set, Z. (2023). Genç yetişkinlerde bağlanma stillerinin karanlık dörtlü, benlik saygısı ve çocukluk çağı travmaları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(15), 174-181. <https://doi.org/10.57135/jier.1287729>
- Chandraratne, N. K., Fernando, A. D., & Gunawardena, N. (2018). Physical, sexual and emotional abuse during childhood: Experiences of a sample of Sri Lankan Young adults. *Child Abuse & Neglect*, 81, 214-224. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.05.004>
- Connor, K. M., Davidson, J. R. T., & Lee, L. (2003). Spirituality, resilience, and anger in survivors of violent trauma: A community survey. *Journal of Traumatic Stress*, 16(5), 487-494. <https://doi.org/10.1023/A:1025762512279>
- Dekel, S., Ein-Dor, T., & Solomon, Z. (2012). Posttraumatic growth and posttraumatic distress: A longitudinal study. *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy*, 4(1), 94-101. <https://doi.org/10.1037/a0021865>
- Demirci, K. (2016). Çocukluk çağı travmaları ve obsesif kompulsif belirtilerin ilişkisinin incelenmesi. *Journal of Mood Disorders*, 6(1), 7-13. <https://doi.org/10.5455/jmood.20160303113111>
- Dereboy, C., Şahin Demirkapı, E., Şakiroğlu, M., & Safak Öztürk, C. (2018). Çocukluk çağı travmalarının kimlik gelişimi, duygu düzenleme güçlüğü ve psikopatoloji ile ilişkisi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 29(4), 269-278. <https://doi.org/10.5080/u20463>

- Dinçer, D., Ekşi, H., Demirci, İ., & Kardeş, S. (2015). Acının dönüştürücü gücü ölçeği: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 9(39), 409-421. <https://doi.org/10.9761/JASSS2965>
- Duran, Y. (2023). *Üniversite Öğrencilerinin Çocukluk Çağı Travmaları ile İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Düzce Üniversitesi.
- Engüzel, T. (2024). *Çocukluk çağı travmaları ile depresyon ve yaygın anksiyete belirtileri arasındaki ilişkide öz eleştirel ruminasyon, psikolojik esneklik ve algılanan stresin aracı rolü*. [Yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Erten, E., Kalkay Uney, A. F., & Fıstıkçı, N. (2015). The relation between childhood trauma and bipolar disorder. *Current Approaches in Psychiatry*, 7(2), 157-165. <https://doi.org/10.5455/cap.20140719110459>
- Evren, C. & Ögel, K. (2003.). Alkol/madde bağımlılarında dissosiyatif belirtiler ve çocukluk çağı travması, depresyon, anksiyete ve alkol/madde kullanımı ile ilişkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 4, 30-37.
- Fergusson, D. M., & Lynskey, M. T. (1997). Physical punishment/maltreatment during childhood and adjustment in young adulthood. *Child Abuse & Neglect*, 21(7), 617-630. [https://doi.org/10.1016/s0145-2134\(97\)00021-5](https://doi.org/10.1016/s0145-2134(97)00021-5)
- Feyzioğlu, A., Göktaş, S. Ş. & Söğütü, L. (2020). Erken dönem ruhsal travma, siber zorbalık ve aleksitimi ilişkisi. *Zeynep Kamil Tıp Bülteni*, 51(4), 192-199. <https://doi.org/10.16948/zktpb.818758>
- Fu H., Feng, T., Qin, J., Wang, T., Wu, X., Cai, Y., Lan, L., & Yang T. (2018). Reported prevalence of childhood maltreatment among Chinese college students: A systematic review and meta-analysis. *Plos One*, 13(10), 1-15. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0205808>
- Fung, H. W., Chien, W. T., Ling, H. W. H., Ross, C. A. & Lam, S. K. K. (2022). The mediating role of post-traumatic stress disorder symptoms in the relationship between childhood adversities and depressive symptoms in two samples. *Child Abuse & Neglect*, 131. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2022.105707>
- Frazier, P., Conlon, A., & Glaser, T. (2001). Positive and negative life changes following sexual assault. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 69(6), 1048-1055. <https://doi.org/10.1037//0022-006x.69.6.1048>
- Garcia, J., Adams, J., Friedman, L., & East, P. (2002). Links between past abuse, suicide ideation, and sexual orientation among San Diego college students. *Journal of American college health*, 51(1), 9-14.
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*, 17.0 Update (10. ed.) Boston: Pearson.
- Gladstone, G. L., Parker, G. B., Mitchell, P. B., Malhi, G. S., Wilhelm, K., & Austin, M. P. (2004). Implications of childhood trauma for depressed women: An analysis of pathways from childhood sexual abuse to deliberate self-harm and revictimization. *American Journal of Psychiatry*, 161(8), 1417-1425. <https://doi.org/10.1176/appi.ajp.161.8.1417>
- Golier, J. A., Yehuda, R., Bierer, L. M., Mitropoulou, V., New, A. S., Schmeidler, J., Silverman, J. M., & Siever, L. J. (2003). The relationship of borderline personality disorder to posttraumatic stress disorder and traumatic events. *The American journal of psychiatry*, 160(11), 2018-2024. <https://doi.org/10.1176/appi.ajp.160.11.2018>
- Gross, J. J., & John, O. P. (2003). Individual differences in two emotion regulation processes: Implications for affect, relationships, and well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 85(2), 348-362. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.85.2.348>
- Güler, K., & Gümüş, Z. (2018). Erken dönem uyumsuz şemaların yordayıcısı olarak çocukluk çağı travmalarının incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science*, 6(81), 379-398. <https://doi.org/10.16992/ASOS.14260>
- Güloğlu, B., Kararımak, O., & Emiral, E. (2016). Çocukluk çağı travmalarının tinsel ve affetme üzerindeki rolü. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17(4), 309-316. <https://doi.org/10.5455/apd.217593>

- Güneri Yöyen, E. (2017). Çocukluk çağı travması ve benlik saygısı. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(1), 267-267. <https://doi.org/10.24289/ijsser.274033>
- Herman, J. L. (2015). *Travma ve İyileşme: şiddetin sonuçları ev içi istismardan siyasi teröre*. Literatür Yayıncılık.
- Hovens, J. G. F. M., Wiersma, J. E., Giltay, E. J., Van Oppen, P., Spinhoven, P., Penninx, B. W. J. H., & Zitman, F. G. (2010). Childhood life events and childhood trauma in adult patients with depressive, anxiety and comorbid disorders vs. Controls. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 122(1), 66-74. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0447.2009.01491.x>
- Howard, A. R. H., Parris, S., Hall, J. S., Call, C. D., Razuri, E. B., Purvis, K. B. & Cross, D. R. (2015). An examination of the relationships between professional quality of life, adverse childhood experiences, resilience, and work environment in a sample of human service providers. *Children and Youth Services Review*, 57, 141-148.
- İzgüden, D. & Erdem, R. (2017). The effect of transformative power of suffering on life satisfaction on hospital workers. *Journal of International Health Sciences and Management*, 3(5), 1-12.
- Janoff-Bulman, R. (2004). Posttraumatic growth: Three explanatory models. *Psychological Inquiry*, 15(1), 30-34.
- Joshanloo, M. (2014). Eastern conceptualizations of happiness: fundamental differences with western views. *Journal of Happiness Studies*, 15(2), 475-493. <https://doi.org/10.1007/s10902-013-9431-1>
- Joshanloo, M. (2015). Conceptions of happiness and identity integration in Iran: A situated perspective. *Middle East Journal of Positive Psychology*, 1, 24-35.
- Karabacak Çelik, A. & Aşantugrul, N. (2022). Üniversite öğrencilerinde acının dönüştürücü gücü ile öz-aşkınlık arasındaki ilişkinin yapısal eşitlik modeli ile incelenmesi. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 12(2), 723-740. <https://doi.org/10.23863/kalem.2022.248>
- Kandemir, F. (2020). Acının dönüştürücü gücü ve dindarlık ilişkisi. *Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, Özel sayı*, 209-216.
- Karahan, S. (2022). *Yetişkin bireylerde çocukluk çağı travmaları ve duygu düzenleme güçlüğü ile aleksitimi ve obsesif inanışlar arasındaki ilişkilerin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dicle Üniversitesi.
- Karal, E. (2023). Ergenlik dönemindeki bireylerin çocukluk çağı travmaları ile öznel iyi oluşları arasındaki ilişki. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 7(1), 48-63. <https://doi.org/10.38015/sbyy.1287792>
- Karal, E. & Atak, H. (2022). Çocukluk Çağı Ruhsal Travmaları Üzerine Kavramsal Bir Çalışma. *Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 82-103.
- Karasar, N. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. Nobel Akademi.
- Khoury, L., Tang, Y. L., Bradley, B., Cubells, J. F., & Ressler, K. J. (2010). Substance use, childhood traumatic experience, and Posttraumatic Stress Disorder in an urban civilian population. *Depression and Anxiety*, 27(12), 1077-1086. <https://doi.org/10.1002/da.20751>
- Kıraç, F. (2023). Çocukluk çağı travmaları ile hayatın anlamı arasındaki ilişkide dindarlık yöneliminin aracı rolü. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 22 (2) 414-430.
- Kıray, P. (2018). *Çocukluk çağı travmaları, algılanan sosyal destek ve algılanan anne baba tutumunun psikolojik sağlık ile arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Üsküdar Üniversitesi.
- Kourt, R. (2011). *18-24 yaş arası üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmalarının dissosiyatif yaşantılar ve suçluluk-utanç duyguları ile ilişkisinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Maltepe Üniversitesi.
- Kutlutürk, B. (2021). *Yetişkinlik dönemindeki kadınlarda çocukluk çağı travmaları ile erken dönem uyum bozucu şemalar ve somatizasyon arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- Leviton, R. D., Parikh, S. V., Lesage, A. D., Hegadoren, K. M., Adams, M., Kennedy, S. H., & Goering, P. N. (1998). Major depression in individuals with a history of childhood physical or sexual

- abuse:relationship to neurovegetative features, mania, and gender. *The American journal of psychiatry*, 155(12), 1746–1752. <https://doi.org/10.1176/ajp.155.12.1746>
- MacMillan, H. L., Tanaka, M., Duku, E., Vaillancourt, T., & Boyle, M. H. (2013). Child physical and sexual abuse in a community sample of young adults: results from the Ontario Child Health Study. *Child Abuse & Neglect*, 37(1), 14–21. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2012.06.005>
- Madu, S.N., Peltzer, K. (2001). Prevalence and patterns of child sexual abuse and victim–perpetrator relationship among secondary school students in the northern province (South Africa). *Arch Sex Behav*, 30, 311–321. <https://doi.org/10.1023/A:1002704331364>
- Mamur, T. (2020). *Yetişkin bireylerin çocukluk çağı travmaları, nesne ilişkileri ve yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- Mandelli, L., Petrelli, C. & Serretti, A. (2015). The role of specific early trauma in adult depression: A meta-analysis of published literature. Childhood trauma and adult depression. *European Psychiatry*, 30(6), 665–680. <https://doi.org/10.1016/j.eurpsy.2015.04.007>
- Meyerson, L. A., Long, P. J., Miranda Jr, R., & Marx, B. P. (2002). The influence of childhood sexual abuse, physical abuse, family environment, and gender on the psychological adjustment of adolescents. *Child Abuse & Neglect*, 26(4), 387–405.
- Minaz, M. (2023). *Çocukluk çağı travmaları ve romantik ilişki doyumu arasındaki ilişkide çatışma çözme stillerinin ve ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmaların aracı rolünün incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Maltepe Üniversitesi.
- Mohr, D., & Rosén, L. A. (2017). The impact of protective factors on posttraumatic growth for college student survivors of childhood maltreatment. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 26(7), 756–771. <https://doi.org/10.1080/10926771.2017.1304478>
- Molnar, B. E., Buka, S. L., & Kessler, R. C. (2001). Child sexual abuse and subsequent psychopathology: results from the National Comorbidity Survey. *American Journal Of Public Health*, 91(5), 753.
- Mutlu Akdeniz, Ü. (2023). *Çocukluk çağı travmalarının bağlanma biçimleri ve romantik ilişkiler ile ilişkisinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- Negele, A., Kaufhold, J., Kallenbach, L., & Leuzinger-Bohleber M. (2015). Childhood trauma and its relation to chronic depression in adulthood. *Depression Research and Treatment*, 1-11. <https://doi.org/10.1155/2015/650804>
- Nemeroff, C. B. (2004). Neurobiological consequences of childhood trauma. *Journal of clinical psychiatry*, 65, 18-28.
- Oflaz, F. (2015). Travma yaşamış çocuk ve gençlerin ele alınmasında çocuk, ergen ruh sağlığı ve psikiyatri hemşireliği uygulamaları. *Türkiye Klinikleri Dergisi*, 1(2), 46-51.
- Örsel, S., Karadağ, H., Karaoğlu Kahiloğulları, A. & Akgün Aktaş, E. A. (2011). Psikiyatri hastalarında çocukluk çağı travmalarının sıklığı ve psikopatoloji ile ilişkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 12(2), 130-136.
- Öztürk, E., Derin, G., & Okudan, M. (2020). Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları ile savunma mekanizmaları ve kendine zarar verme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Türkiye Klinikleri Adli Tıp ve Adli Bilimler Dergisi*, 17(1), 10-24. <https://doi.org/10.5336/forensic.2019-71979>
- Park, C. L., Cohen, L. H., & Murch, R. L. (1996). Assessment and prediction of stress-related growth. *Journal of Personality*, 64(1), 71-105. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1996.tb00815.x>
- Pereda, N., Guilera, G., Forns, M., & Gómez-Benito, J. (2009). The prevalence of child sexual abuse in community and student samples: A meta-analysis. *Clinical psychology review*, 29(4), 328–338. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2009.02.007>
- Pruessner, M., King, S., Vracotas, N., Abadi, S., Iyer, S., Malla, A. K., Shah, J., & Joober, R. (2019). Gender differences in childhood trauma in first episode psychosis: Association with symptom severity over two years. *Schizophrenia Research*, 205, 30–37. <https://doi.org/10.1016/j.schres.2018.06.043>

- Roy, A., Gorodetsky, E., Yuan, Q., Goldman, D., & Enoch, M. A. (2010). Interaction of FKBP5, a stress-related gene, with childhood trauma increases the risk for attempting suicide. *Neuropsychopharmacology*, 35(8), 1674-1683. <https://doi.org/10.1038/npp.2009.236>
- Rogerson, O., Baguley, T. & O'Connor, D. B. (2023). Childhood trauma and suicide: Associations between impulsivity, executive functioning, and stress. *Crisis: The Journal of Crisis Intervention and Suicide Prevention*, 44(4), 433-441. <https://doi.org/10.1027/0227-5910/a000886>
- Read, J., Van Os, J., Morrison, A. P., & Ross, C. A. (2005). Childhood trauma, psychosis and schizophrenia: A literature review with theoretical and clinical implications. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 112(5), 330-350. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0447.2005.00634.x>
- Reinert, K. G., Campbell, J. C., Bandeen-Roche, K., Sharps, P., & Lee, J. (2015). Gender and Race Variations in the Intersection of Religious Involvement, Early Trauma, and Adult Health. *Journal of nursing scholarship : an official publication of Sigma Theta Tau International Honor Society of Nursing*, 47(4), 318-327. <https://doi.org/10.1111/jnu.12144>
- Sarılioğlu, A., Çiftçi, B., & Yıldırım, N. (2022). The transformative power of pain and posttraumatic growth in nurses with Covid-19 PCR positive. *Perspectives in Psychiatric Care*, 1-9. <https://doi.org/10.1111/ppc.13102>
- Scher, C. D., Forde, D. R., McQuaid, J. R., & Stein, M. B. (2004). Prevalence and demographic correlates of childhood maltreatment in an adult community sample. *Child Abuse & Neglect*, 28(2), 167-180. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2003.09.012>
- Seyfeli, E. B. & Şener, Ö. (2022). Yetişkinlerde madde bağımlılığı ile çocukluk çağı travmaları ve bağlanma stilleri arasındaki ilişki. *Bağımlılık Dergisi*, 23(4), 473-482. <https://doi.org/10.51982/bagimli.1052077>
- Şar, V., Akyüz, G., Kuğu, N., Öztürk, E. & Ertem-Vehid, H. (2006). Axis 1 dissociative disorder comorbidity in borderline personality disorder and reports of childhood trauma. *The Journal of Clinical Psychiatry*, 67(10), 1583-1590. <https://doi.org/10.4088/JCP.v67n1014>
- Şar, V., Necef, İ., Mutluer, T., Fatih, P. & Türk-Kurtça, T. (2021). A revised and expanded version of the Turkish Childhood Trauma Questionnaire (CTQ-33): Overprotection-overcontrol as additional factor. *Journal of Trauma & Dissociation*, 22(1), 35-51. <https://doi.org/10.1080/15299732.2020.1760171>
- Şar, V., Öztürk, E. & İkikardeş, E. (2012). Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeğinin Türkçe uyarlamasının geçerlik ve güvenilirliği. *Türkiye Klinikleri Tıp Bilimleri Dergisi*, 32(4), 1054-1063. <https://doi.org/10.5336/medsci.2011-26947>
- Şahin Demirkapı, E. (2013). *Çocukluk çağı travmalarının duygu düzenleme ve kimlik gelişimine etkisi ve bunların psikopatolojiler ile ilişkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Adnan Menderes Üniversitesi.
- Şener, A., Tomruk, N. B., Evren, C. & Karaytuğ, M. O. (2020). Şizofreni tanılı hastalarda çocukluk çağı travmasının dissosiyasyonla ilişkisi. *Cukurova Medical Journal*, 45(3), 1024-1032. <https://doi.org/10.17826/cumj.735180>
- Şener, Ö. & Sağlam, S. (2020). Travma sonrası stres bozukluğu için EMDR: Bir olgu sunumu. *Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(2), 190-207. <https://doi.org/10.38122/ased.784642>
- Şenkal, I., & Işıklı, S. (2015). Çocukluk çağı travmalarının bağlanma biçimlerinin depresyon belirtileri ile ilişkisi: Aleksitiminin aracı rolü. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 26, 1-27. <https://doi.org/10.5080/u12256>
- Tanhan, F. & Kardaş, F. (2018). Van depremini yaşayan üniversite öğrencilerinin travma sonrası stres, travma sonrası büyüme ve umutsuzluk düzeylerinin incelenmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 1-36. <https://doi.org/10.23891/efdyu.2018.60>
- Taş, M. A. (2022). Acının dönüştürücü gücünün yaşamın anlamına etkisi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(2), 403-414. <https://doi.org/10.17494/ogusbd.1185461>
- Taşkaynatan, Ö. & Erol, A. (2018). Şizofreni hastalarında homisid girişimleri ile çocukluk çağı örselenmeleri arasındaki ilişki. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 20(3), 253-260. <https://doi.org/10.5455/apd.9560>

- Tedeschi, R. G., & Calhoun, L. G. (1995). *Trauma & transformation: Growing in the aftermath of suffering*. Sage Publications, Inc. <https://doi.org/10.4135/9781483326931>
- Tedeschi, R. G., & Calhoun, L. G. (1996). The posttraumatic growth inventory: Measuring the positive legacy of trauma. *Journal of Traumatic Stress*, 9(3), 455-471. <https://doi.org/10.1002/jts.2490090305>
- Tedeschi, R. G., & Calhoun, L. G. (2004). Target Article: Posttraumatic Growth: Conceptual foundations and empirical evidence. *Psychological Inquiry*, 15(1), 1-18. https://doi.org/10.1207/s15327965pli1501_01
- Tedeschi, R. G., Park, C. L., & Calhoun, L. G. (Eds.). (1998). *Posttraumatic growth: Positive changes in the aftermath of crisis*. Routledge.
- Terr, L. C. (2003). Childhood traumas: An outline and overview. *Focus*, 1(3), 322-334.
- Toraman, Ç. & Özdemir, H.F. (2023). Evren Örneklem. İlğan, A. & Ekici, A. (Ed). *Eğitimde araştırma yöntemleri* (ss.137-168). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Triffleman, E. G., Marmar, C. R., Delucchi, K.L. & Ronfeldt, H. B. (1995). Childhood Trauma and Posttraumatic Stress Disorder in Substance Abuse Inpatients. *The Journal of Nervous and Mental Disease* 183(3),172-176.
- Thomas, E. H. X., Rossell, S. L., & Gurvich, C. (2022). Gender differences in the correlations between childhood trauma, schizotypy and negative emotions in non-clinical individuals. *Brain Sciences*, 12(2), 186. <https://doi.org/10.3390/brainsci12020186>
- Triplett, K. N., Tedeschi, R. G., Cann, A., Calhoun, L. G. & Reeve, C. L. (2012). Posttraumatic growth, meaning in life, and life satisfaction in response to trauma. *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy*, 4(4), 400-410. <https://doi.org/10.1037/a0024204>
- Tüccaroğlu, N. B. (2021). *Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları ile duygu düzenleme güçlüğü ve öz şefkatin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- Türk, B., Yayak, A. & Hamzaoğlu, N. (2021). The effects of childhood trauma experiences and attachment styles on cyberbullying and victimization among university students. *Cyprus Turkish Journal of Psychiatry & Psychology*, 4(3), 241-249. <https://doi.org/10.35365/ctjpp.21.4.25>
- Türköl, B. (2020). *Çocukluk çağı travmaları olan yetişkinlerde çocukluk çağı travmaları, ruminatif düşünce biçimi ve umutsuzluk düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Kent Üniversitesi.
- Uğur, A. (2021). *COVID-19 salgın döneminde okul psikolojik danışmanlarında travma sonrası büyüme: bilinçli farkındalık ve acının dönüştürücü gücünün rolü* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- Uğur, A. & Sarı, T. (2022). COVID-19 salgın döneminde okul psikolojik danışmanlarında travma sonrası büyüme: bilinçli farkındalık ve acının dönüştürücü gücünün rolü. *Humanistic Perspective*, 4(2), 227-248. <https://doi.org/10.47793/hp.1075810>
- Ulus, İ.Ç. (2019). Kayıp ve Yas Danışmanlığı Yaklaşımları. Savi Çakar, F. (Ed). *Travma Psikolojik Danışmanlığı* (ss.171-202). Pegem Akademi.
- Üstündağ Köksal, Z. (2022). Ebeveynlerin çocukluk çağı ruhsal travmalarının cinsiyet ve kronik hastalığa sahip olma açısından incelenmesi. *Akademik Platform Eğitim ve Değişim Dergisi*, 5(2), 182-198. <https://doi.org/10.55150/apjec.1116683>
- Van der Kolk, B. A., Perry, J. C. & Herman, J. L. (1991). Childhood origins of self-destructive behavior. *American journal of Psychiatry*, 148(12), 1665-1671.
- Van Assche, L., Van de Ven, L., Vandenbulcke, M. & Luyten, P. (2020). Ghosts from the past? The association between childhood interpersonal trauma, attachment and anxiety and depression in late life. *Aging & Mental Health*, 24(6), 898-905. <https://doi.org/10.1080/13607863.2019.1571017>
- Wingo, A. P., Wrenn, G., Pelletier, T., Gutman, A. R., Bradley, B., & Ressler, K. J. (2010). Moderating effects of resilience on depression in individuals with a history of childhood abuse or trauma exposure. *Journal of Affective Disorders*, 126(3), 411-414. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2010.04.009>

- Witt, A., Brown, R. C., Plener, P. L., Brähler, E., & Fegert, J. M. (2017). Child maltreatment in Germany: prevalence rates in the general population. *Child And Adolescent Psychiatry And Mental Health*, 11, 47. <https://doi.org/10.1186/s13034-017-0185-0>
- Yargıç, I., Ersoy, E. & Ofıaz, S. B. (2012). Çocukluk çağı travmalarının intihar girişimi ve kendine zarar verme davranışı ile ilişkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 13(4), 277-284.
- Yumuşakkaya, E. (2022). *Çocukluk çağı travmaları ile öz-şefkat arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- Yücel, D. (2020). *Evlı çiftlerde çocukluk çağı ruhsal travmaları ile eş desteğı ve travma sonrası büyüme arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Yehuda, R., Halligan, S. L., & Grossman, R. (2001). Childhood trauma and risk for PTSD: relationship to intergenerational effects of trauma, parental PTSD, and cortisol excretion. *Development and psychopathology*, 13(3), 733–753. <https://doi.org/10.1017/s0954579401003170>
- Zoroğlu, S. S., Tüzün, Ü., Öztürk, M. & Şar, V. (2020). Çocuk ve ergenlerde dissosiyatif bozukluk: 36 olgunun gözden geçirilmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 1(4), 197-206.
- Zeren, C. (2012). Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı istismarı sıklığı. *Dicle Tıp Dergisi*, 39(4), 536-541. <https://doi.org/10.5798/diclemedj.0921.2012.04.0196>

EXTENDED ABSTRACT

1. INTRODUCTION

Trauma is defined as challenging life events that an individual encounters suddenly and unexpectedly, which adversely affect his/her functionality and generally lead to intense feelings of terror, fear and helplessness (APA, 2013; Bilgiç, 2011). Individuals may be exposed to trauma in any period of their lives (Karal & Atak, 2022), and one of these periods is childhood. Childhood traumas are experiences that threaten the mental and physical integrity of the individual and affect their development in social, emotional, cognitive and physical areas (Carr et al., 2013; Erten et al., 2015). Since childhood is a period of high need for protection and vulnerability to risks (Abukan, 2020; Demirci, 2016), traumatic experiences can have deeper effects in this period than in adulthood (Alpay et al., 2017; Çelik & Set, 2023). Although studies show that childhood traumas are associated with many psychological disorders (Gladstone et al., 2004; Hovens et al., 2010; Alpay et al., 2017; Rogerson et al., 2023; Boger et al., 2020), traumatic experiences do not always have negative consequences; they can also lead to positive changes (Tedeschi & Calhoun, 1996; Aldwin et al., 1994). Tedeschi and Calhoun (2004) explain the positive changes that occur in an individual's life after trauma with the concept of "posttraumatic growth". The concept of "transformative power of suffering", which has a common root with posttraumatic growth, emphasizes the belief that positive changes can be experienced after traumatic events (Joshano, 2014; Dinçer et al., 2015).

As a result, childhood traumas can cause serious psychological disorders in individuals (Demirci, 2016), but processes such as posttraumatic growth and the transformative power of suffering allow individuals to develop by making sense of their traumas (Tedeschi & Calhoun, 1996; Kandemir, 2020). In this context, understanding the long-term effects of childhood traumas and exploring ways to enable individuals to develop after these experiences stands out as an important field of study. With this study, which aims to examine the relationship between childhood traumas and the transformative power of suffering, it is thought that the concept of the transformative power of suffering (Uğur, 2021), which has recently been included in the psychology literature, will play an important role in improving the mental health and functionality of individuals with childhood traumatic experiences. However, there is no study examining the relationship between childhood traumas and the transformative power of suffering in the literature. In this context, it is thought that this study will contribute by filling the gap in the literature and offer a new perspective on childhood traumas.

2. METHOD

This study was conducted with the relational survey model to examine the relationship between childhood traumas and the transformative power of suffering. The population of the study consisted of university students in Turkey, while the sample consisted of 403 volunteer participants determined by convenience sampling method. 56.8% of the participants were female, 43.2% were male and their average age was 23.55 years. Socioeconomic level distribution showed that 12.9% of the participants were low, 81.1% were middle and 6% were high. In addition, 35.5% of the participants stated that they had received psychological support before and 10.2% stated that they had received a psychiatric diagnosis before.

The data of the study were collected online via Google Forms. Personal Information Form prepared by the researchers, Childhood Traumas Scale (CTQ-33) and Transformative power of suffering Scale were used as data collection tools. The Childhood Traumas Scale, developed by Bernstein et al. (1994) and adapted into Turkish by Şar et al. (2012), had a Cronbach Alpha coefficient of .88 in this study. The Transformative power of suffering Scale was developed by Joshano (2014), adapted into Turkish by Dinçer et al. (2015) and the Cronbach Alpha coefficient was found to be .89 in this study.

SPSS 21.0 program was used for data analysis. The Kolmogorov-Smirnov test was applied to check the normal distribution, and the kurtosis and skewness values between -2 and +2 showed that the data were normally distributed (George & Mallery, 2010). Independent samples t-test was applied to determine

whether the levels of childhood traumas and transformative power of suffering differed according to gender, receiving psychological support and psychiatric diagnosis variables. One-way ANOVA analysis was used to examine the effect of socioeconomic level, and Pearson Product Moment Correlation was used to evaluate the relationship between childhood traumas and transformative power of suffering.

3. FINDINGS, DISCUSSION AND RESULTS

In this study, the relationship between childhood traumas and the transformative power of suffering was examined in detail. The scores of the participants on the childhood traumas and transformative power of suffering scales were normally distributed; the mean score of childhood traumas was 52.17 and the mean score of transformative power of suffering was 20.41. The findings of the study show that the majority of the participants accept childhood traumas. There was no significant difference in trauma denial levels between men and women. In terms of gender, it was determined that women had higher sexual abuse scores and men had higher physical neglect scores. There was no significant difference in other trauma sub-dimensions and transformative power of suffering according to gender. A negative relationship was found between childhood traumas and age. This may be explained by the fact that older individuals perceive past traumatic events as less traumatic or that society's attitudes towards child abuse and neglect change over time. No significant relationship was found between the transformative power of suffering and age. The fact that individuals with low socioeconomic status had higher childhood trauma scores may be related to the reflection of economic inadequacies in the form of neglect. The fact that there was no significant relationship between the transformative power of suffering and socioeconomic level may indicate that the capacity of individuals to make sense of pain is similar regardless of their economic status. The fact that individuals who had received psychological support had higher childhood trauma scores suggests that these individuals sought professional help under the influence of their traumatic experiences. The fact that individuals with psychiatric diagnoses also had higher childhood trauma scores may be related to the long-term psychological effects of traumas. There was no significant relationship between the transformative power of grief and the variables of psychological support and psychiatric diagnosis. A negative and statistically significant relationship was found between childhood traumas and the transformative power of suffering. It was determined that early traumas may negatively affect individuals' processes of making sense of pain, making it difficult to perceive pain as a transformative power. The findings support the importance of increasing the belief in the transformative power of suffering for traumatized individuals to realize positive changes. In terms of the sub-dimensions of trauma, low level negative relationships were found between physical abuse, physical neglect and overprotection-control and the transformative power of suffering; no significant relationship was found with other sub-dimensions.

In conclusion, this study, which examines the relationship between childhood traumas and the transformative power of suffering, makes an important contribution by filling the gap in the literature. The findings are thought to provide a guiding path in reducing the effects of traumas and increasing the capacity of individuals to make sense of pain. The results of the study show that increasing individuals' awareness of traumatic experiences is important in terms of increasing their belief in the transformative power of suffering and supporting their posttraumatic growth processes. It is recommended that mental health professionals evaluate and develop their beliefs in the transformative power of suffering while working with traumatized individuals. The results of the study constitute an important clinical and theoretical resource in the context of childhood traumas and the transformative power of suffering.

ARAŞTIRMANIN ETİK İZNİ

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 29.03.2024

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2024- 307

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

Araştırma için 1. yazarın araştırmaya katkı oranı %50, 2. yazarın araştırmaya katkı oranı %50'dir.

Yazar 1: Araştırmanın tasarlanması, yöntemin belirlenmesi, literatür taraması, veri toplama, veri analizi, raporlaştırma.

Yazar 2: Araştırmanın tasarlanması, yöntemin belirlenmesi, danışmanlık.

ÇATIŞMA BEYANI

Araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.